

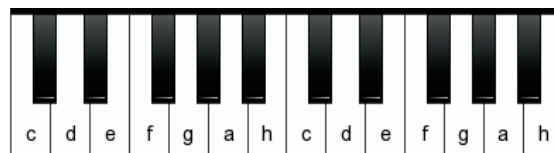
Stamtonerne

I Danmark og i resten af den vestlige verden benyttes et tonesystem bestående af tolv forskellige toner. Tonesystemet tager udgangspunkt i syv af de tolv forskellige toner. Disse syv toner kaldes for stamtonerne, og de er repræsenteret af klaviaturets hvide tangenter. De resterende fem toner kaldes for stamtonernes afledninger, og de er repræsenteret af klaviaturets sorte tangenter.

Stamtonernes navne

Stamtonerne har fået deres navne efter bogstaverne i alfabetet. Stamtonernes navne er: a, h, c, d, e, f og g. Stamtonen mellem a og c burde egentlig hedde b, men af historiske grunde bruges betegnelsen h i Danmark og en lang række europæiske lande. I engelsktalende lande bruges betegnelsen b. Tonenavne skrives altid med små bogstaver.

Herunder ses et udsnit af klaviaturet, hvor stamtonerne er skrevet op på deres respektive tangenter. I praksis tager man ofte udgangspunkt i stamtonerækken fra c, således også her:

Citat: www.musikipedia.dk/stamtonerne

Halv- og heltoner

Afstanden fra en tangent til den næste, uanset om det er en stamtone (hvid tangent) eller en afledning (sort tangent) kalder man en halvtone. Afstanden på to halvtoner kalder man naturligt nok derfor en heltone.

Nøgler

De to almindeligste nøgler til at vise tonehøjde er g-nøglen (også kaldet diskant-nøglen) og f-nøglen (også kaldet basnøglen)

G-nøglen

F-nøglen

(midter-c)

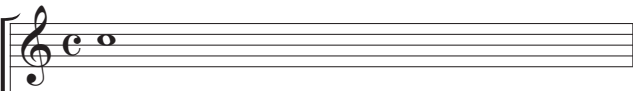
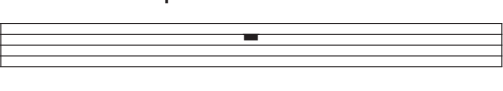
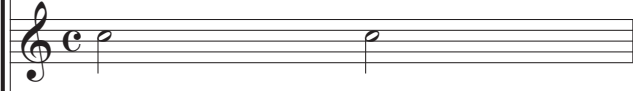
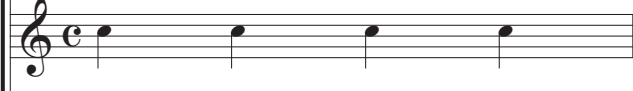
Fortegn

De bruges til at hæve eller sænke en tone. På den måde kan man bl.a. "nå" de sorte tangenter. Der findes følgende fortegn:

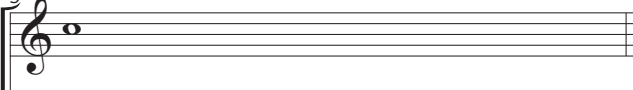
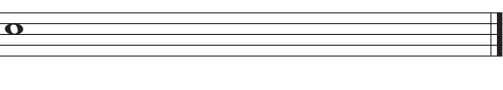
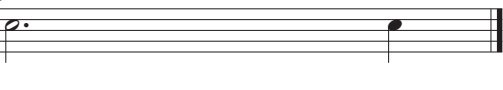
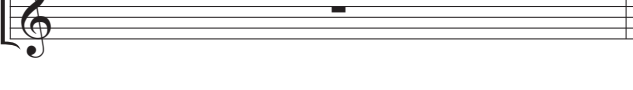
- $\flat$ Et *b* for en tone betyder, at tonen sænkes en halv tone.
- $\sharp$ Et *kryds* for en tone betyder, at tonen hæves en halv tone.
- $\flat\flat$ Et *dobbelt b* for en tone betyder, at tonen sænkes to halvtoner, altså en heltone.
- $\times$ Et *dobbeltkryds* for en tone betyder, at tonen hæves to halvtoner, altså en heltone.
- $\natural$ Et *opløsningstegn* ophæver virkningen af et af de andre fortegn resten af den pågældende takt.

Node- og pauseværdier

Til at bestemme længden af en node eller pause bruges nedenstående tegn. De mest almindelige er vist og dækker det meste af det, man bliver udsat for i et nodebillede:

	Noder	Tilsvarende pauser
Helnode		
Halvnode		
Fjerdedels-node		
Ottendedels-node		
Sekstendedels-node		

Længden kan også forlænges på flere måder, enten ved en bindebue eller ved at sætte et punktum bagefter, en såkaldt punkteret node (forlænger noden med det halve af dens normale værdi):

Forlængelse med bindebue	Forlængelse med punkteringer
	
	
	
	
	

Taktarter

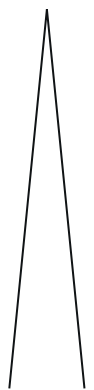
 $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$

Hhv. 2, 3 og 4 slag pr. takt, og hvor tællenoden er en fjerdedelsnode

 $\frac{4}{8}$ $\frac{6}{8}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{12}{8}$

Hhv. 4, 6, 9 og 12 slag pr. takt, og hvor tællenoden er en ottendedelsnode

Styrkebetegnelser

	<i>ppp</i>	= piano pianissimo	= meget, meget svagt
	<i>pp</i>	= pianissimo	= meget svagt
	<i>mp</i>	= mezzopiano	= halvsvalt
	<i>p</i>	= piano	= svagt
	<i>mf</i>	= mezzoforte	= halvkraftigt
	<i>f</i>	= forte	= kraftigt
	<i>ff</i>	= fortissimo	= meget kraftigt
	<i>fff</i>	= forte fortissimo	= meget, meget kraftigt

Tempobetegnelser

Grave	= meget langsomt	20-40 slag pr. minut
Lento/Largo	= langsomt	40-60 slag pr. minut
Larghetto	= lidt hurtigere end largo	60-66 slag pr. minut
Adagio	= langsomt	66-76 slag pr. minut
Andante	= roligt, gående	86-108 slag pr. minut
Moderato	= moderat	108-120 slag pr. minut
Allegro	= hurtigt	120-168 slag pr. minut
Presto	= meget hurtigt	168-200 slag pr. minut
Prestissimo	= så hurtigt som muligt	mere end 200 slag pr. minut

Vejvisere (lidt som en rutevejledning i Google Maps!)

